

At-VEJLEDNING

A.1.6
Februar 2002

Faldrisiko på gulv

Vejledning om forebyggelse af fald på gulv

Hvad er en At-vejledning?

At-vejledninger vejleder om, hvordan reglerne i arbejdsmiljølovgivningen skal fortolkes. At-vejledninger bruges til at

- uddybe og forklare ord og formuleringer i reglerne (lov og bekendtgørelser)
- forklare, hvordan kravene i reglerne kan efterkommes efter Arbejdstilsynets praksis
- oplyse om Arbejdstilsynets praksis i øvrigt på baggrund af bl.a. afgørelser og domme
- forklare arbejdsmiljølovgivningens områder og sammenhæng mv.

Tal i parentes henviser til listen over relevante At-vejledninger/-anvisninger/-meddelelser på bagsiden af At-vejledningen.

Er en At-vejledning bindende?

At-vejledninger er ikke bindende for virksomhederne, sikkerhedsorganisationerne eller andre, men vejledninger bygger på regler (lov og bekendtgørelser), der er bindende. Arbejdstilsynet vil ikke foretage sig mere i de situationer, hvor fx en virksomhed har fulgt en At-vejledning.

Virksomhederne kan vælge andre fremgangsmåder mv., men Arbejdstilsynet vil i så fald vurdere, om den valgte fremgangsmåde er lige så god og i overensstemmelse med reglerne.

Når en At-vejledning gengiver bindende metodekrav mv. fra lov eller bekendtgørelser, skal virksomhederne følge de pågældende metoder. Det vil altid fremgå tydeligt af en At-vejledning, når der gives bindende metodekrav mv.

Hvor findes information om At-vejledningerne?

Et emne kan være beskrevet i mere end én At-vejledning. Derfor er det en god idé at orientere sig på Arbejdstilsynets hjemmeside på Internettet på adressen www.arbejdstilsynet.dk.

I en overgangsperiode vil der stadig findes "gamle" At-meddelelser og At-anvisninger, der ligesom At-vejledningerne beskriver, hvordan arbejdsmiljølovgivningen kan overholdes. Med tiden vil alle At-meddelelser og At-anvisninger udgå, efterhånden som de afløses af At-vejledninger. Også her kan der hentes hjælp på Arbejdstilsynets hjemmeside.

At-vejledningen handler om årsager til fald på gulv – herunder skrid og snublen – og om, hvordan man kan forebygge risikoen.

Fald på gulv vil sige, at man falder i samme niveau. At-vejledningen omfatter således ikke fald og nedstyrtningsfare mellem forskellige niveauer, fx fald på trapper. Risikofaktorerne ved fald, skrid og snublen i samme niveau er dog også blandt risikofaktorerne ved fald på trapper.

Fald på gulv er årsag til mange ulykker. Ulykkerne udgør ca. 1/6 af de ulykker, der anmeldes hvert år. Fald på gulv er den hyppigst anmeldte type af ulykker.

Alvorligheden af ulykkerne spænder fra knubs til voldsommere læsioner, især hvis man rammer en skarp kant i faldet eller i øvrigt falder uheldigt.

At-vejledningen gælder for faste arbejdssteder.

Arbejds miljøreglerne kræver, at gulvbelægningen – herunder dens hårdhed og skridsikkerhed – skal være egnet til det arbejde, der udføres i arbejdsrummet.

Færdselsveje og -arealer, herunder gulvbelægninger, skal holdes i forsvarlig stand og være fri for genstande, spild e.l., der kan være til fare for færdslen.

Der skal også være tilstrækkelig belysning på arbejdsstedet, så arbejde og færdsel kan foregå forsvarligt.

1. Årsager til fald

De hyppigste årsager til fald kan optræde alene eller i kombination med hinanden. De hyppigste årsager er,

- at der ikke er ryddeligt, fx at der ligger kabler og værktøj på gulvet
- at der er for lidt plads til fri færdsel, fx i overfyldte lagerrum
- at gangarealer ikke er afmærkede, fx på lagre
- at gulvbelægningen er hullet eller ujævn, fx på grund af slid
- at der er væske eller fedt på gulvet, fx i storkøkkener, restaurationer og på værksteder
- at man bruger forkert fodtøj, der ikke passer til arbejdets art eller personen
- at der er kommet sne eller mudder med fodtøjet ind i arbejdsrummene
- at der er dårlig belysning på færdselsveje.

2. Forebyggende foranstaltninger

Værktøj og materialer bør så vidt muligt sættes på plads efter brug. Kabler og slanger, som ligger på gulvet, bør enten være overdækkede eller ophængt langs væg og loft.

Gangarealer bør være tilstrækkeligt brede til, at gående kan færdes uhindret. Tommelfingerreglen er, at gangveje med megen og modsatrettet færdsel bør være mindst 1,5 m brede, så to personer frit kan passere hinanden – eventuelt med værktøj i hånden.

Gangveje, fx ved lagre o.l., bør være afmærkede og holdes fri for gods. Gods bør desuden placeres på afmærkede arealer.

Plader, tæpper eller andre små niveauforskelle på gangvejene bør ligge glat og være fastgjort. Det bør overvejes, om de kan undværes. Det samme gælder for dørtrin ved stærkt befærdede gennemgange.

Hullet og ujævn belægning bør repareres og vedligeholdes.

Risikoen for at glide/skride på rene og tørre gulve er beskeden. Arealet bør rengøres ofte, hvis væske- og fedtspild ikke kan undgås (1).

Gulvbelægningen bør have en høj skridfasthed, hvis der er risiko for at spilde væske og fedt. Skridfasthed vil sige, at belægningen giver stor friktion i forhold til skosålerne. Der er ikke standarder for belægnings skridfasthed, men der findes gulvbelægninger, som både har en høj skridfasthed og er rengøringsvenlige. Det er også muligt at efterbehandle eksisterende klinke- og flisebelægninger, så de får en højere skridfasthed.

Faldrisikoen forøges meget, hvis skoene ikke sidder godt fast på fødderne og ikke kan følge føddernes bevægelser under gang. Skoene bør derfor sidde godt til og have en blød og fleksibel sål.

Det kan være nødvendigt at bruge sko med skridhæmmende såler, hvis man ikke kan undgå våde og fedtede gulve trods velegnet gulvbelægning og gode rengøringsprocedurer. Skoene er i så fald et personligt værnemiddel og skal leve op til reglerne om personlige værnemidler.

Udendørsarealer skal holdes rene for sne mv., hvis der er megen gående færdsel mellem indendørs- og udendørsarealer. Fodtøj med sne, mudder e.l. øger risikoen for fald.

Gangveje og -arealer bør være velbelyste, så det er let at orientere sig om eventuelle forhindringer (2).

Læs også Arbejdstilsynets vejledninger om:

- (1) Rengøring og vedligeholdelse på faste arbejdssteder
- (2) Kunstig belysning på faste arbejdssteder.

Arbejdstilsynet – Landskronagade 33 – 2100 København Ø
Tlf.: 39 15 20 00 – Fax: 39 15 25 60 – E-post: arbejdstilsynet@arbejdstilsynet.dk

Prepress: HellasGrafisk A/S – Tryk: Phønix-Trykkeriet A/S